

Öppen

Handläggare

Christoffer Ellmark

Vår referens

SNAB-26-054

Datum - Date

2026-10-12

Telefon nr: 076 002 11 27
christoffer.ellmark@studsvik.com

Er referens

KN2026/01346

Ert datum

2026-06-15

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för cirkulär ekonomi, kemikalier och strålning
103 33 Stockholm

Remissvar på SSM:s förslag om justerade avgiftsnivåer 2027 och övriga ändringar i avgiftsförordningen

1 Sammanfattning

Studsvik Nuclear AB (SNAB) avstyrker de föreslagna generella avgiftshöjningarna i den mån de träffar Studsviks verksamheter utan en tydlig, verifierbar och proportionerlig koppling till den tillsyn, granskning eller annan motprestation som Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) faktiskt utför för bolaget. Studsvik ifrågasätter särskilt en ordning där historiska underskott, generella kostnadsökningar eller ökade resursbehov hänförliga till andra typer av anläggningar och framtida ny kärnkraft fördelas schablonmässigt även på verksamheter med väsentligt lägre riskbild och begränsat tillsynsbehov.

SNAB delar utgångspunkten att SSM ska ha tillräckliga resurser för att fullgöra sina uppgifter och Sveriges internationella åtaganden. Finansieringen måste dock utformas i enlighet med principerna om kostnadstäckning, proportionalitet, transparens och en tydlig motprestation. Innan avgifterna höjs bör SSM därför visa hur kostnaderna fördelar sig mellan olika verksamhetskategorier, vilka effektiviseringar som har genomförts och hur tillsynens omfattning har anpassats till den faktiska strålsäkerhetsrisken. SNAB föreslår att regeringen inte genomför höjningarna för övriga kärntekniska anläggningar i nuvarande form, utan ger SSM i uppdrag att först ta fram en mer risk- och kostnadsdifferentierad avgiftsmodell.

2 Studsviks utgångspunkter

SNAB bedriver kärnteknisk verksamhet av annan karaktär och omfattning än kärnkraftsreaktorer i drift. Avgiftsuttaget bör därför spegla både verksamhetens riskprofil och den faktiska resursåtgången hos SSM. En likformig procentuell höjning inom en bred avgiftskategori är inte i sig proportionerlig enbart därför att samma procentsats tillämpas på samtliga aktörer.

SSM:s underlag visar att flera höjningar främst motiveras av ökade personal- och overheadkostnader samt ackumulerade underskott. Underlaget redovisar däremot inte tillräckligt tydligt hur stor del av kostnaderna som kan hänföras till respektive

Studsvik Nuclear ABSE-611 82 Nyköping, Sweden
Visiting address: Studsvik
www.studsvik.comPhone +46 155 22 10 00
Fax +46 155 26 30 70
studsvik@studsvik.comRegistered in Nyköping, Sweden
Org. no. 556051-6212
VAT no SE556051621201

Ärendereferens: 3523590

Handläggare

Christoffer Ellmark

Vår referens

SNAB-26-054

Datum - Date

2026-10-12

Telefon nr: 076 002 11 27
christoffer.ellmark@studsvik.com

Er referens

KN2026/01346

Ert datum

2026-06-15

tillståndshavarkategori, vilka konkreta tillsynsinsatser som planeras för SNAB:s typ av verksamhet eller hur tillsynsbehovet har bedömts utifrån risk. Det saknas också en samlad analys av om mindre ingripande alternativ – exempelvis lägre tillsynsfrekvens, större användning av digital rapportering, samordnade granskningar och ett mer differentierat avgiftsuttag – kan ge fullgod strålsäkerhet till lägre kostnad.

3 Avgift för nukleär icke-spridning och kärnämneskontroll – 13 §

SSM föreslår att avgifterna enligt 13 § höjs med 14 procent 2027, ytterligare 14 procent 2028 och därefter omkring 5 procent från 2029. För SNAB anges avgiften öka från sammanlagt 23 000 kronor till 26 200 kronor per kvartal 2027. Även om beloppsökningen för SNAB är begränsad i absoluta tal är den principiella konstruktionen viktig, eftersom stegvisa höjningar riskerar att permanentas utan att kopplingen till faktisk motprestation tydliggörs.

SNAB motsätter sig att uttrycket "tillsyn som utövas" ersätts med det betydligt vidare uttrycket "verksamhet som bedrivs" utan en tydlig avgränsning av vilka kostnader som får belasta avgiftskollektivet. En sådan ändring riskerar att försvaga sambandet mellan avgiften och en identifierbar motprestation och att föra över kostnader för myndighetsövergripande administration, registerhållning, internationellt arbete och utvecklingsinsatser utan tillräcklig spårbarhet till den enskilde avgiftsbetalaren.

SSM anger samtidigt att arbetsinsatsen för kärnämneskontroll i vissa avseenden kan vara likartad oberoende av mängden kärnämne. Detta motiverar enligt SNAB inte en schablonmässig avgiftsfördelning. Modellen bör även beakta anläggningstyp, form av kärnämne, förändringstakt i inventariet, antal och längd på nationella och internationella inspektioner, rapporteringsbörda samt SSM:s faktiskt nedlagda tid. Kostnadsökningar som huvudsakligen följer av nya produktionsmönster vid en bränslefabrik, fler inspektioner vid andra anläggningar eller förberedelser för framtida kärnkraft bör inte utan närmare analys belasta SNAB.

SNAB föreslår därför att höjningen enligt 13 § skjuts upp för de kategorier som omfattar övriga kärntekniska anläggningar till dess att SSM har redovisat en aktivitetsbaserad kostnadsfördelning. Om en höjning ändå genomförs bör den begränsas till verifierad kostnadsökning för respektive kategori, förenas med årlig återrapportering och omprövas om utfallet visar överfinansiering.

4 Återkommande helhetsbedömning – 9 §

SSM föreslår att avgiften för granskning av återkommande helhetsbedömning för "övriga kärntekniska anläggningar" höjs med 10 procent, från 2 320 000 kronor till 2 550 000 kronor. I denna kategori ingår enligt underlaget bland andra Studsvik, Clab, SFR, Westinghouse,

Studsvik Nuclear AB

SE-611 82 Nyköping, Sweden
Visiting address: Studsvik
www.studsvik.com

Phone +46 155 22 10 00
Fax + 46 155 26 30 70
studsvik@studsvik.com

Registered in Nyköping, Sweden
Org. no. 556051-6212
VAT no SE556051621201

Ärendereferens: 3523590

Handläggare

Christoffer Ellmark

Vår referens

SNAB-26-054

Datum - Date

2026-10-12

Telefon nr: 076 002 11 27
christoffer.ellmark@studsvik.com

Er referens

KN2026/01346

Ert datum

2026-06-15

Cyclife, Svafo och Chalmers. Dessa verksamheter skiljer sig fundamentalt åt i fråga om teknisk komplexitet, riskbild, omfattning, driftsituation och säkerhetsmässiga förutsättningar. Att trots dessa skillnader utgå från samma avgift och i praktiken samma förväntade granskningsnivå är enligt SNAB inte sakligt motiverat.

SANB ifrågasätter särskilt om den omfattning som SSM lägger till grund för avgiften är nödvändig och proportionerlig för SNAB:s typ av verksamhet. Underlaget motiverar ett ökat granskningsbehov främst med åldrande kärnkraftsreaktorer och planerad förlängd reaktordrift. Dessa omständigheter är inte generellt tillämpliga på SNAB:s anläggningar och kan därför inte användas som stöd för en utökad eller oförändrad omfattande granskning av SNAB:s helhetsbedömning. SSM bör i stället visa vilka delar av redovisningen som behöver granskas, vilka konkreta risker granskningen ska hantera och varför samma säkerhetsnytta inte kan uppnås genom en väsentligt mer avgränsad, riktad och riskbaserad granskning. Utan en sådan analys saknas tillräckligt underlag för slutsatsen att just SNAB:s verksamhet motiverar en granskningskostnad i den föreslagna storleksordningen.

Frågan om själva skyldigheten att ta fram en återkommande helhetsbedömning omfattas inte direkt av denna remiss. Avgiftsfrågan synliggör emellertid ett mer grundläggande behov av att pröva om ett enhetligt krav på denna typ av omfattande redovisning är ändamålsenligt för samtliga kärntekniska anläggningar. För anläggningar med låg riskbild, begränsad komplexitet eller verksamhet som till sin karaktär väsentligt skiljer sig från reaktordrift kan kravet medföra en administrativ och ekonomisk belastning som inte står i rimlig proportion till den strålsäkerhetsnytta som uppnås. SNAB anser därför att regeringen, i ett separat regelutvecklingsarbete, bör låta utreda om kravet kan differentieras efter anläggningstyp och risk, om redovisningens omfattning kan begränsas eller om andra former av periodisk säkerhetsuppföljning kan användas för verksamheter av SNAB:s slag.

I avvaktan på en sådan översyn bör SSM omedelbart anpassa granskningen av SNAB:s återkommande helhetsbedömning till de frågor som har reell betydelse för säkerhet och strålskydd vid bolagets anläggningar. Utgångspunkten bör vara att granskningsomfattningen ska reduceras när riskbild, verksamhetens omfattning och tidigare tillsynserfarenheter motiverar det. Först därefter kan en avgift fastställas. Om en fast avgift ändå behålls måste den differentieras efter anläggningstyp, risk, redovisningens faktiska omfattning och verifierad arbetstid samt följas av en transparent redovisning av SSM:s nedlagda timmar och huvudsakliga kostnadsposter.

5 Tillståndsprovning och tillsyn – 5 a och 11 b §§

SNAB har i princip ingen invändning mot att avgifter för tillståndsprovning och tillsyn redovisas separat, eftersom en separation kan göra motprestationen tydligare. Förslaget innebär emellertid att tillsynsavgift ska tas ut även det år tillstånd ges och att den totala

Studsvik Nuclear AB

SE-611 82 Nyköping, Sweden
Visiting address: Studsvik
www.studsvik.com

Phone +46 155 22 10 00
Fax + 46 155 26 30 70
studsvik@studsvik.com

Registered in Nyköping, Sweden
Org. no. 556051-6212
VAT no SE556051621201

Handläggare

Christoffer Ellmark

Vår referens

SNAB-26-054

Datum - Date

2026-10-12

Telefon nr: 076 002 11 27
christoffer.ellmark@studsvik.com

Er referens

KN2026/01346

Ert datum

2026-06-15

kostnaden över en femårig tillståndsperiod ökar med 20 procent. En administrativ separation får inte i sig användas som grund för ett högre totalt avgiftsuttag.

Avgiften enligt 11 b § bör baseras på den tillsyn som faktiskt kan motiveras för respektive verksamhet. För verksamheter med stabil drift, god regelefterlevnad, få avvikelser och låg radiologisk risk bör tillsynsfrekvens och avgift kunna reduceras. SNAB delar SSM:s bedömning att befintliga och nya tillståndshavare inte ska behöva finansiera ett historiskt underskott som uppkommit genom tidigare avgiftskonstruktion eller användning av avgiftsmedel. Det ackumulerade underskottet bör därför hanteras separat och får inte byggas in i framtida avgiftsnivåer.

6 Effektivisering, transparens och uppföljning

SSM anger återkommande att intern effektivisering inte är tillräcklig, men konsekvensutredningen innehåller endast begränsad kvantifiering av genomförda och möjliga effektiviseringsåtgärder. Full kostnadstäckning får inte likställas med att samtliga redovisade kostnader automatiskt ska överföras till avgiftskollektivet. Först måste kostnaderna vara nödvändiga, skäliga, effektivt organiserade och korrekt hänfödda till den avgiftsbelagda motprestationen. Som en central effektiviseringsåtgärd måste SSM också pröva om tillsynsinsatsernas omfattning och frekvens kan minskas när verksamhetens riskbild, stabilitet, regelefterlevnad och tidigare tillsynserfarenheter motiverar detta. Tillsynsplaneringen ska vara konsekvent riskbaserad och får inte utgå från att en historiskt etablerad tillsynsnivå ska bibehållas oberoende av faktisk risk. En lägre risk ska således kunna få ett konkret genomslag i form av färre, mer avgränsade eller mer sällan återkommande tillsynsinsatser och därmed lägre kostnader.

Studsvik föreslår att regeringen inför följande krav för avgiftsmodellen:

- differentiera avgifterna utifrån anläggningstyp, radiologisk risk, regelefterlevnad och faktisk resursåtgång,
- kräv att SSM tillämpar en dokumenterad och konsekvent riskbaserad tillsynsplanering, där tillsynsfrekvens och omfattningen på tillsynsinsatser står i proportion till möjlig doskonsekvens vid såväl planerade som oplanerade händelser och till sannolikheten för dessa dosutfall.
- kräv att SSM redovisar kostnad, nedlagd tid och planerad motprestation per avgiftskategori,
- håll historiska underskott och kostnader för nya verksamheter utanför befintliga tillståndshavares avgifter,

Studsvik Nuclear AB

SE-611 82 Nyköping, Sweden
Visiting address: Studsvik
www.studsvik.com

Phone +46 155 22 10 00
Fax + 46 155 26 30 70
studsvik@studsvik.com

Registered in Nyköping, Sweden
Org. no. 556051-6212
VAT no SE556051621201

Öppen

Handläggare

Christoffer Ellmark

Telefon nr: 076 002 11 27
christoffer.ellmark@studsvik.com

Vår referens

SNAB-26-054

Er referens

KN2026/01346

Datum - Date

2026-10-12

Ert datum

2026-06-15

- redovisa mätbara effektiviseringsmål för personal, overhead, digitalisering, samordning och riskbaserad prioritering av tillsyn, samt
- samråd med berörda tillståndshavare innan en ny differentierad modell beslutas.

7 Samlat ställningstagande

SNAB avstyrker förslagen om höjda avgifter enligt 9 och 13 §§ i den del de avser SANB:s verksamhet och avstyrker att den föreslagna separationen av 5 a och 11 b §§ leder till en schablonmässig ökning av det samlade avgiftsuttaget. Regeringen bör i stället uppdra åt SSM att ta fram en avgiftsmodell där avgiften har en tydlig koppling till verifierad resursåtgång, faktisk motprestation och den enskilda verksamhetens riskbild.

Om regeringen ändå väljer att genomföra höjningarna bör de tidsbegränsas, följas upp efter två år och förenas med krav på offentlig redovisning av kostnadsutfall och tillsynsinsatser per avgiftskategori. En eventuell fortsatt höjning bör förutsätta att SSM visar att kostnaderna inte kan mötas genom minskad eller mer riskbaserad tillsyn, effektivare arbetssätt eller omfördelning inom myndigheten.

Studsvik står till förfogande för fortsatt dialog om hur en mer proportionerlig, transparent och riskbaserad avgiftsmodell kan utformas.

STUDSVIK NUCLEAR AB

Christoffer Ellmark
Vice VD

Studsvik Nuclear AB

SE-611 82 Nyköping, Sweden
Visiting address: Studsvik
www.studsvik.com

Phone +46 155 22 10 00
Fax + 46 155 26 30 70
studsvik@studsvik.com

Registered in Nyköping, Sweden
Org. no. 556051-6212
VAT no SE556051621201

Ärendereferens: 3523590

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Sven Urban Christoffer Ellmark
Företag: Studsvik Nuclear AB
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-10-12 08:12:03 GMT+02:00
Transaktions-ID: e7348a5973ad45d99ac078b48c42ecee